

Л. Д. Павленко,
к. е. н., старший викладач кафедри фінансових технологій та підприємництва,
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Сумського державного університету
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4724-7567>
О. А. Криклій,
к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансових технологій та підприємництва,
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту
Сумського державного університету
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4825-3950>
А. О. Федан,
студент, Сумський державний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-9726-1476>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.5.177

КОМПОНЕНТИ УПРАВЛІННЯ ВАЛЮТНИМ РИЗИКОМ БАНКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

L. Pavlenko,
PhD in Economics, Senior Lecturer of the Department of Financial Technologies and Entrepreneurship,
Education and Research Institute of Business, Economics and Management, Sumy State University
O. Kryklii,
PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Financial Technologies and
Entrepreneurship, Education and Research Institute of Business, Economics and Management, Sumy State University
A. Fedan,
Student, Education and Research Institute of Business, Economics and Management, Sumy State University

COMPONENTS OF BANK CURRENCY RISK MANAGEMENT IN MODERN CONDITIONS

У статті здійснено комплексне дослідження управління валютним ризиком як одним із ключових факторів, що впливають на фінансову стабільність банків України. Досліджено сутність валютного ризику, його взаємозв'язок з іншими видами банківських ризиків, що зумовлює необхідність інтеграції валютного ризик-менеджменту в загальну систему управління ризиками банку. Запропоновано комплексний підхід до управління валютним ризиком, який включає ідентифікацію, оцінку, моніторинг і контроль, застосування інструментів регуляції. Особливу увагу приділено методам прогнозування валютних курсів, застосуванню показників відкритої валютної позиції, вартості під ризиком та очікуваних втрат, а також використанню моделей аналізу чутливості. Розглянуто чотири основні моделі для моделювання діапазонів коливань курсів валют: Simple model, Sqrt(day) model, Sigma+ model та Empirical model. Проаналізовано їх ефективність для прогнозування валютних ризиків у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі, а також у стресових ринкових умовах. Визначено, що впровадження системного підходу до використання інструментів моніторингу, контролю та регуляції валютного ризику є критичним для фінансової стабільності банків.

This study presents a comprehensive analysis of foreign exchange risk management as a critical determinant of financial stability in Ukrainian banks. The research explores the essence of foreign exchange risk, its interconnection with other banking risks, and the necessity of integrating foreign exchange risk management into a bank's overall risk management system.

Foreign exchange risk is the potential for financial loss due to unfavourable fluctuations in exchange rates, which can significantly impact the economic performance of banks.

The article emphasizes adopting a systematic and structured approach to currency risk management. Such an approach is indispensable for maintaining the financial stability of banks and enhancing their competitiveness in the increasingly uncertain and volatile financial markets. The approach to managing foreign exchange risk is proposed, encompassing identification, assessment, monitoring, control, and application instruments of regulatory.

Particular attention is paid to forecasting exchange rate fluctuations, assessing open foreign exchange positions, value at risk, and expected shortfall, and applying sensitivity analysis models. The study examines four primary models for simulating foreign exchange fluctuations: Simple model, Sqrt(day) model, Sigma+ model, and Empirical model. These models are analyzed for their effectiveness in forecasting foreign exchange risk on various timeframes (short-term, medium-term, and long-term) and under stress scenarios, such as during market crises or extreme volatility.

The study emphasizes the significance of regulatory requirements, particularly the role of the National Bank of Ukraine in setting limits on open foreign exchange positions and ensuring banks' compliance with prudential norms to mitigate excessive risk exposure. The research findings highlight the necessity of implementing a systematic approach to continuously monitoring, controlling, and regulating foreign exchange risk to maintain financial resilience.

The article examines the role of risk limitation and financial instruments such as forwards, futures, swaps, and options in mitigating the adverse effects of exchange rate fluctuations. It highlights how banks can utilize these instruments to shield their financial positions from market uncertainty and ensure more excellent stability in economic outcomes.

Ключові слова: банк, валютний ризик банку, управління валютними ризиками банку, індикатори валютного ризику банку, валютна позиція банку, валютний ринок.

Key words: bank, foreign exchange risk of the bank, foreign exchange risk management of the bank, foreign exchange risk indicators of the bank, foreign exchange position of the bank, foreign exchange market.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Функціонування банків у сучасних умовах супроводжується постійними змінами в макроекономічному середовищі, що зумовлює появу нових викликів у сфері банківського ризик-менеджменту. Серед найбільш вагомих загроз для стійкості банків особливе місце займає валютний ризик, який є наслідком динамічних коливань валютних курсів та їхнього впливу на структуру активів та пасивів.

Для банків України питання валютного ризику є особливо актуальним, враховуючи вплив повномасштабної війни та спричинений нею високий рівень макроекономічної нестабільності, значну залежність від зовнішнього фінансування та міжнародної торгівлі. За даними аналітичного звіту Національного банку України, рівень валютного ризику демонструє тенденцію до зростання, що підтверджується погіршенням оцінок цього ризику з боку банків та зниженням курсових очікувань підприємств та населення (рис. 1).

Значний рівень доларизації балансів, притаманний більшості банків України, збільшує ймовірність втрат, що може мати негативні наслідки для їхньої ліквідності, капіталізації, прибутковості та загальної стійкості.

У цих умовах питання розроблення ефективних механізмів ідентифікації, оцінки та управління валютним ризиком, включаючи аналіз макроекономічних детермінант, моделей прогнозування валютних курсів, використання інструментів хеджування, набуває особливої актуальності, оскільки дозволить мінімізувати потенційні фінансові втрати та сприяти забезпеченню загальної стійкості банків.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Валютний ризик банків активно досліджується як у вітчизняній, так і в закордонній науковій літературі. Волохова Л. Ф. [5], Глухова В. І. [6], Лактіонова О. А. [7], Кузнєцов А. М. [8], Петик Л. О. [9], Кириченко О. М., Поліщук А. В. [10] та інші вітчизняні дослідники висвітлюють питання ідентифікації, оцінки та управління валютним ризиком.

Сучасні концепти управління валютним ризиком банків, зосереджені на ідентифікації, оцінці, хеджуванні та мінімізації впливу валютних коливань на фінансову стабільність банків, представлені у працях таких закордонних науковців, як: Грюнінг Х. Ван та Брата-

Карта ризиків фінансового сектору*

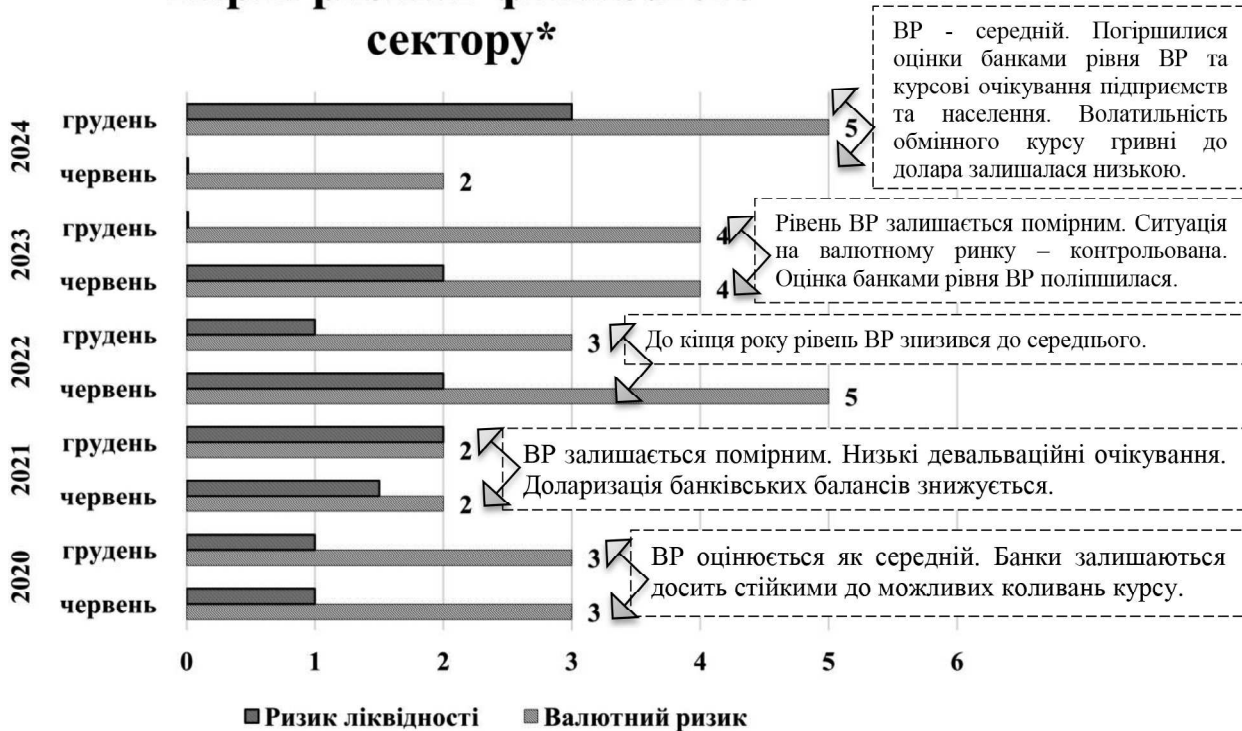

Рис. 1. Карта ризиків фінансового сектору в розрізі валютного та ризику ліквідності

Джерело: сформовано на основі [1–4].

нович С. Б. [11], Сандерс Е., Корнетт М. М та Ерхемд-жамц О [12]. Дослідження Карлана А. наголошує на непередбачуваності валютних ризиків та необхідності впровадження ефективних внутрішніх механізмів контролю в банках [13]. Рантанен Т. Т. Х. розглядає хеджування як ключовий інструмент управління транзакційними ризиками, пов'язаними з валютними коливаннями [14]. Ангелаке К., Ангел М. Г. та Грігореску Д. Л. пропонують модель управління валютними ризиками, адаптовану до специфіки румунських банків, підкреслюючи важливість врахування структурних факторів та природи валютних експозицій для ефективного управління ризиками [15].

Попри значні наукові результати, залишається відкритим питання розробки ефективного інструментарію для оцінки та зниження валютних ризиків в умовах високого рівня невизначеності та волатильності операційного середовища функціонування банків.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є комплексний аналіз валютного ризику, його взаємозв'язку з іншими ризиками банківської діяльності, та визначення на цій основі ефективних інструментів управління та ключових індикаторів валютного ризику.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Розуміння сутності валютного ризику є надзвичайно важливим для банків, оскільки дозволяє зрозуміти його природу виникнення та оцінити потенційний вплив на фінансові результати.

Валютний ризик, відповідно до регуляторного підходу, виникає через несприятливі коливання курсів

іноземних валют, що впливають на вартість / ціну інструментів, що утримуються в торговій та банківській книжці банку та визначається як наявний / потенційний ризик для надходжень і капіталу, що виникає через несприятливі коливання курсів іноземних валют та цін на банківські метали [16].

Аналіз наукових підходів [5–7, 11–15, 17] до визначення поняття "валютний ризик банку" дозволяє узагальнити, що його сутність полягає в імовірності виникнення фінансових втрат або недоотримання прибутку банком унаслідок змін курсів іноземних валют. Усі трактування цієї категорії підкреслюють непередбачуваність валютного ризику та його тісний зв'язок із динамікою валютних ринків.

Ця специфіка валютного ризику банку визначає необхідність комплексного підходу до його управління, що має включати як використання спеціалізованих внутрішніх інструментів оцінювання, регулювання й контролю, так постійний моніторинг ринкових умов та параметрів валютного ринку. Валютний ризик становить серйозну загрозу для банківської діяльності, адже нестабільність валютних курсів може призводити до значних втрат доходу або капіталу (рис. 2).

Окрім безпосереднього впливу, валютний ризик має мультиплікативний ефект на інші види банківських ризиків (операційного, кредитного, стратегічного, ризику ліквідності тощо), що ускладнює управління загальним рівнем ризику.

Таким чином, ефективна система управління валютним ризиком банку повинна передбачати не лише захист від безпосередніх негативних наслідків коливань курсів іноземних валют, а й комплексний підхід до мінімізації вторинних ризиків, які можуть виникати внаслідок валютної нестабільності.

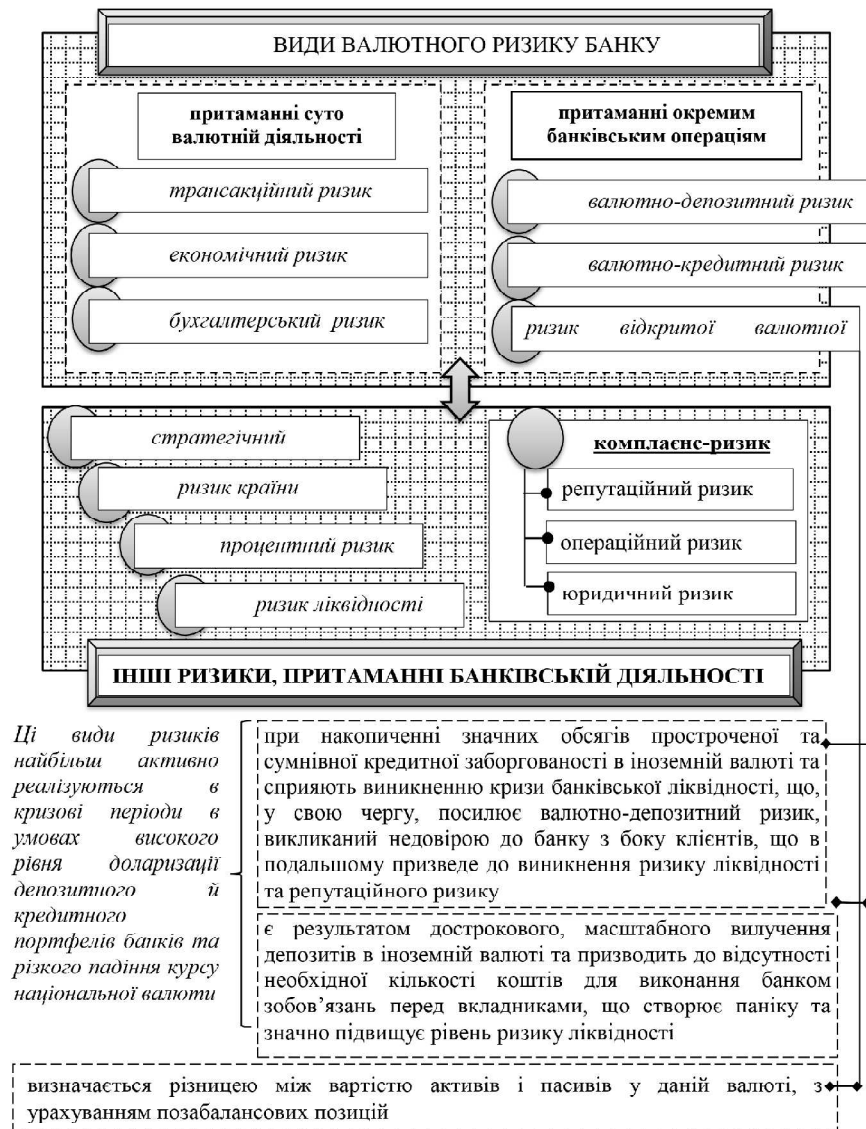

Рис. 2. Взаємодія видів валютного ризику з іншими ризиками банку

Джерело: сформовано на основі [8, 18, 19].

Система управління валютним ризиком банку повинна включати ідентифікацію, оцінку та моніторинг, а також розробку заходів для його мінімізації [20]. Це дозволяє банкам не лише зберегати свою стійкість, але й підтримувати довіру клієнтів.

На першому етапі управління валютним ризиком необхідно здійснювати його ідентифікацію та оцінку, що передбачає сформовану банком систему індикаторів, основними з яких є величина відкритої валютної позиції, вартість під ризиком (VaR) або очікуваних втрат (Expected Shortfall, ES), а також показники переоцінки відкритих валютних позицій, в наочному вигляді представлені на рисунку 3.

Відкрита валютна позиція є ключовим джерелом валютного ризику, оскільки відображає рівень невідповідності між активами та зобов'язаннями банку в певній іноземній валюті. Чим більший її розмір, тим вищий потенційний рівень втрат у разі несприятливих змін валютних курсів.

VaR є одним з найпоширеніших методів оцінки потенційних втрат від змін курсів іноземних валют, оскільки

дозволяє визначити максимальні можливі втрати протягом певного періоду часу з заданою довірчою ймовірністю. Однак VaR має низку обмежень, зокрема його недостатню точність при високій волатильності ринку або наявності "хвостових" ризиків.

Альтернативою VaR є метод ES, який оцінює середній розмір втрат у випадках, коли втрати перевищують VaR. Цей підхід вважається надійнішим, оскільки враховує крайні значення розподілу ризику (Tail Risk), що є особливо актуальним в умовах кризових явищ на валютному ринку.

Показники переоцінки відкритих валютних позицій відображають вже реалізований ризик, що виникає внаслідок змін валютних курсів. Їх аналіз дозволяє оцінити ефективність попередньо прийнятих рішень щодо управління валютною експозицією та розробити стратегії хеджування для майбутніх періодів.

Для оцінки чутливості відкритої валютної позиції до змін курсів основних іноземних валют застосовуються декілька підходів, що моделюють діапазони коливань валютних курсів. Це дозволяє не лише визначити ступінь

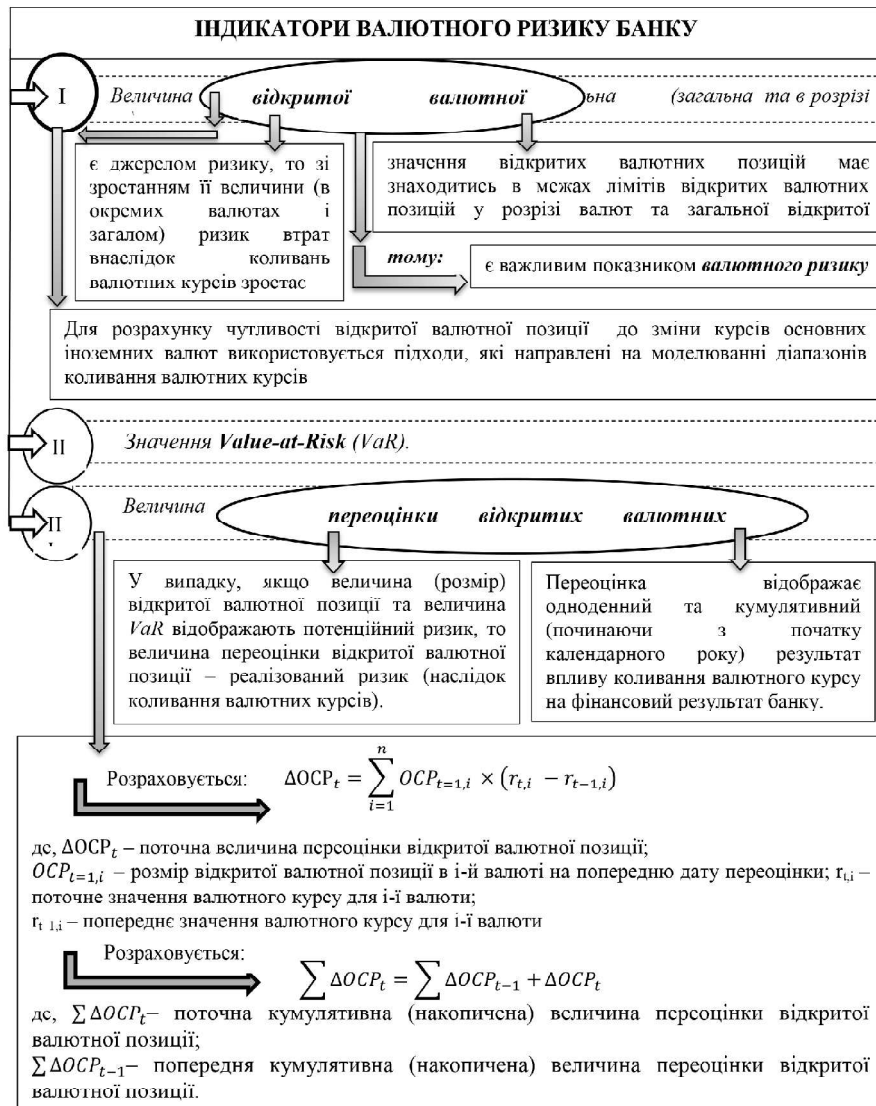

Рис. 3. Основні індикатори валютного ризику у банку

Джерело: сформовано на основі [21–24].

впливу змін курсів на відкриті позиції, але й прогнозувати можливі наслідки для фінансових результатів, що сприяє оперативному реагуванню на ринкові зміни. Серед таких моделей виділяють:

— Simple Model, що базується на розрахунку середньоквадратичного відхилення для прогнозування короткострокових коливань валютних курсів;

— Sqrt(day) Model, яка масштабує стандартне відхилення пропорційно квадратному кореню з часу, що дозволяє оцінювати ризики в середньостроковій перспективі.

— Empirical Model, в основі якої використання емпіричного розподілу та історичних даних для точного прогнозування довгострокових тенденцій валютних курсів.

Застосування цих моделей, узагальнена характеристика яких представлена на рисунку 4, забезпечує комплексний аналіз, мінімізує потенційні втрати та підвищує ефективність управління валютними ризиками.

Додатково, методи аналізу чутливості та стрес-тестування дозволяють оцінити реакцію банку на можливі шоки валютного ринку. Ефективне використан-

ня цих методів забезпечує своєчасне виявлення ризиків та їх кількісну оцінку, що є ключовим для вибору оптимальних стратегій та інструментів управління валютним ризиком. Варто зазначити, що сучасні регуляторні вимоги, зокрема рекомендації Базельського комітету з банківського нагляду, акцентують на використанні комбінації такого методу оцінки валютного ризику, як ES, та регулярних стрес-тестів для оцінки стійкості банків до екстремальних ринкових умов та валютних шоків.

Для забезпечення стійкості банківської діяльності необхідно здійснювати розподіл валютного ризику, що передбачає використання інструментарію регуляції, наведеного на рисунку 5.

Ліміти, встановлені Національним банком України, є ключовим елементом забезпечення фінансової стабільності банківської системи. Вони спрямовані на ефективний контроль валютних ризиків та мінімізацію потенційних втрат, спричинених коливаннями валютних курсів. Їх дотримання відіграє важливу роль у зміцненні довіри до банківської системи, забезпечуючи передбачуваність банківських операцій та стійкість банків. Це,

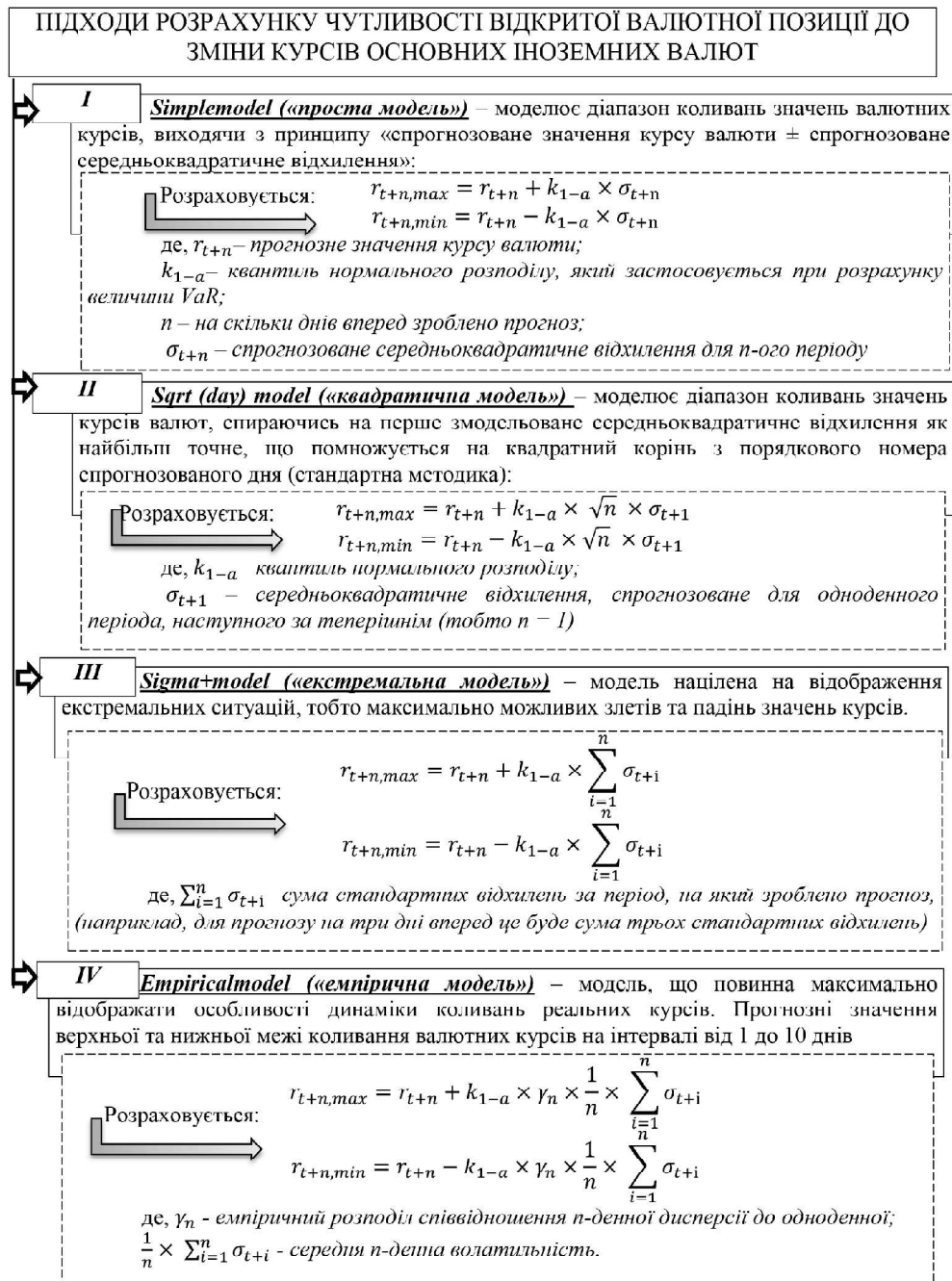

Рис. 4. Підходи розрахунку чутливості відкритої валютної позиції до зміни курсів основних іноземних валют

Джерело: сформовано на основі [5, 7, 21—24].

свою чергою, створює сприятливі умови для розвитку економіки та стабільного функціонування банківської системи.

Аналіз дотримання нормативних вимог системно важливими банками України станом на 01.09.2024 р. представлений на рисунку 6.

Станом на 01.09.2024 показники валютної позиції та рівня валютного ризику системно важливих банків України у цілому відповідають установленим нормативним вимогам. Більшість банків дотримуються лімітів відкритої валютної позиції, яка не повинна перевищувати 5 % регулятивного капіталу. Зокрема, показники Л13-1 та Л13-2 у більшості банків залишаються в межах допустимого рівня.

Разом з тим, в АТ "Ощадбанк" та АТ КБ "Приват-Банк" значення показника Л13-1 перевищують установлені нормативи, становлячи 108,69 % та 92,72% відповідно. Згідно з наглядом статистикою Національного банку України, перевищення встановлених лімітів відкритих довгих валютних позицій у зазначених банках може свідчити про стратегію, орієнтовану на очікуване зростання курсу іноземних валют. Це, своєю чергою, може сприяти отриманню додаткового прибутку завдяки курсовим різницям.

Показники ліквідності, зокрема LCR_{вв}, LCR_{ів} та NSFR, перевищують встановлені норми (> 100 %) для всіх банків, що свідчить про їх здатність підтримувати належний рівень ліквідності навіть за умов нестабіль-

Рис. 5. Основні інструменти регуляції валютного ризику банку

Джерело: сформовано на основі [8, 21–24].

ності валютного ринку. Це також є свідченням їх стійкості до потенційних валютних ризиків та їх негативного впливу на фінансову стабільність.

Результати аналізу підтверджують достатній рівень стійкості системно важливих банків України до валютних ризиків. Водночас окремі банки, які порушують ліміти валютної позиції, потребують ретельнішого моніторингу та, за потреби, коригування політики управління валютними ризиками для забезпечення відповідності регуляторним вимогам і мінімізації потенційних загроз загальній стійкості.

Вибір інструментарію та підходів для регуляції валютного ризику залежить від їх доступності, економічної раціональності, а також толерантності банку до ризику та її стратегічних пріоритетів у цій сфері. Мітігація цього ризику сприяє уникненню небажаних фінансових втрат, підвищенню передбачуваності операційних результатів та підтриманню конкурентоспроможності на фінансовому ринку, але, при цьому,

слід враховувати ендегенні обмеження, такі як організаційні, кадрові, ресурсні, технічні та інформаційні аспекти, а також екзогенні фактори, включаючи нормативно-правове регулювання та ринкове середовище [26].

Критично важливими компонентами системи управління ризиками банку є моніторинг та контроль, що передбачають постійне спостереження за валютними позиціями, оцінку потенційних ризиків та впровадження відповідних заходів для мінімізації негативного впливу коливань курсів іноземних валют.

Моніторинг валютного ризику включає регулярний аналіз відкритих валютних позицій банку, оцінку їх відповідності встановленим лімітам та нормативам, а також прогнозування можливих змін курсів іноземних валют. Важливим аспектом є використання сучасних інформаційних систем та технологій для оперативного відстеження ринкових тенденцій та швидкого реагування на зміни.

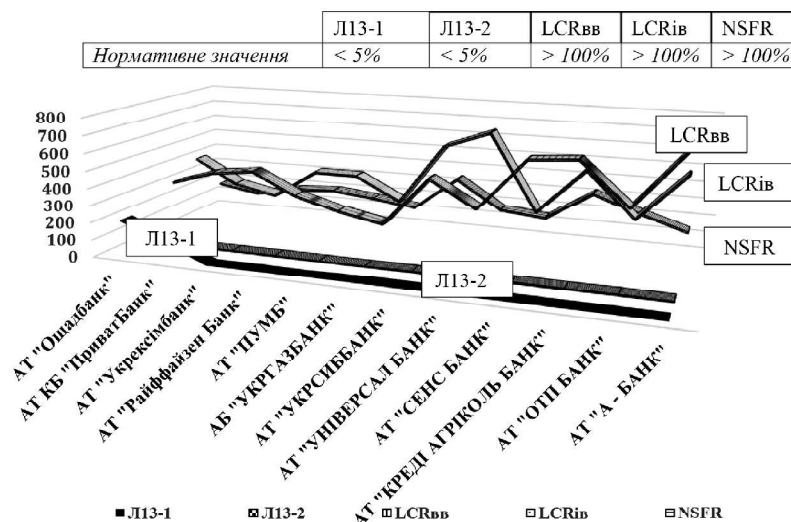

Рис. 6. Нормативні показники валютного ризику та ліквідності системно важливих банків України станом на 01.09.2024 р.

Джерело: сформовано на основі [26].

Контроль валютного ризику передбачає впровадження політик та процедур, що регламентують управління валютними операціями, встановлення лімітів на відкриті позиції та застосування інструментів хеджування для захисту від небажаних коливань курсів іноземних валют.

Кращі світові практики управління валютним ризиком акцентують на ризик-орієнтованому підході, який передбачає концентрацію ресурсів на найбільш критичних ризик-сферах. Це, зокрема, включає впровадження комплексних систем оцінки ризиків, використання передових методів аналізу та прогнозування, а також забезпечення прозорості та підзвітності у процесах управління ризиками.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Валютний ризик є важливим фактором, що впливає на фінансову стабільність банків України, оскільки зміни курсів іноземних валют на поточному етапі їх функціонування можуть призводити до значних втрат доходу та капіталу. Його особливістю є висока непередбачуваність та тісний зв'язок з динамікою валютних ринків, що ускладнює управління фінансовими потоками банку.

Валютний ризик тісно пов'язаний з іншими видами ризиків, зокрема кредитним, операційним та ризиком ліквідності, що зумовлює необхідність застосування комплексного підходу до його управління. Оскільки нестабільність валютного ринку може спричиняти негативні ефекти, такі як зниження платоспроможності позичальників, погіршення структури ліквідності банку або навіть системні фінансові кризи, стратегія управління валютним ризиком має враховувати як безпосередній, так і опосередкований вплив змін курсів іноземних валют.

Ефективне управління валютним ризиком передбачає інтеграцію відповідних заходів у загальну систему ризик-менеджменту банку, що дозволяє мінімізувати потенційні втрати та забезпечити довгострокову стабільність діяльності банку, та включає ідентифікацію, оцінку, моніторинг й контроль та розробку заходів щодо мінімізації потенційних втрат на основі застосування відповідних інструментів регуляції.

Майбутній розвиток системи управління валютним ризиком банків повинен ґрунтуватися на застосуванні передових фінансових технологій (FinTech), використанні великих даних (Big Data) для прогнозування валютних коливань та розширенні можливостей алгоритмічного трейдингу для оптимізації валютних операцій. Інтеграція регуляторних вимог та інноваційних підходів до управління ризиками дозволить банкам не лише зменшити потенційні фінансові втрати, а й підвищити ефективність прийняття управлінських рішень. Використання аналітичних платформ, що базуються на машинному навчанні та нейронних мережах, сприятиме вдосконаленню процесів оцінки ризиків та дозволить забезпечити більш точне прогнозування динаміки валютних курсів.

Література:

1. Звіт про фінансову стабільність (грудень 2021 року). Національний банк. 2021. 46 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2021-H2.-pdf?v=9 (дата звернення: 10.02.2025).
2. Звіт про фінансову стабільність (грудень 2022 року). Національний банк. 2022. 47 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2022-H2.-pdf?v=9 (дата звернення: 10.02.2025).
3. Звіт про фінансову стабільність (грудень 2023 року). Національний банк. 2023. 50 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2023-H2.pdf (дата звернення: 10.02.2025).
4. Звіт про фінансову стабільність (грудень 2024 року). Національний банк. 2024. 49 с. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2024-H2.-pdf?v=9 (дата звернення: 10.02.2025).
5. Волохова Л. Ф., Мітіна Д. Є. Валютний ризик банку та методи управління ним. Proceedings of IX International Scientific and Practical Conference. 2022. С. 451—460. URL: <https://sci.lidubgd.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/10392/1/11%20%D0%9C%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%BD%20%D0%9E.%D0%9C.%20%D1%81.%20482-487%20SCIENCE-INNOVATIONS-AND-DUCATIONPROBLEMS-AND-PROSPECTS-6-8.04.22.pdf#page=45> (дата звернення: 10.02.2025).

6. Глухова В. І., Крот Л. М., Онищенко О. В., Козирева А. В., Кравченко Х. В. Моделювання в системі управління валютними ризиками банку. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2023. Вип. 3 (109). URL: <http://puet.poltava.ua/index.php/economics/article/view/195/183> (дата звернення: 10.02.2025).

7. Лактіонова О. А. Управління фінансовими ризиками: навчальний посібник. Вінниця. ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 256 с. URL: <http://surl.li/qagoul> (дата звернення: 10.02.2025).

8. Кузнєцов А. М., Деркач Ю. Б. Характеристика методів регулювання валютних ризиків банків. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2017. Вип. 24, частина 2. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_24/2/18.pdf (дата звернення: 10.02.2025).

9. Петик Л. О., Нурієва В. Р. Управління валютними ризиками банківських установ в сучасних умовах. Приазовський економічний вісник. Випуск 4 (36). 2023. С. 86—91.

10. Кириченко О. М., Поліщук А. В. Управління валютними ризиками при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. Ефективна економіка. 2022. № 8. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/download/449/452/1209> (дата звернення: 10.02.2025).

11. Greuning H., Bratanovic S. B. Analyzing banking risk: a framework for assessing corporate governance and risk management. World Bank Publications. Washington, D.C.: World Bank Group, 2020. 451 p. URL: <http://documents.worldbank.org/curated/en/403931618461962435> (дата звернення: 10.02.2025).

12. Saunders A., Cornett M. M., Erhemjants O. Financial institutions management: A risk management approach. McGraw-Hill, 2021. 944 p.

13. Carlan A. Currency risk management in the bank. In Strategii Si politici de management on economia contemporana. 2022. № 7. P. 82—86.

14. Rantanen T. T. H. Currency risk management: Hedging transaction risk: Master's thesis. University of Vaasa, 2024. 145 p. URL: <https://osuva.uwasa.fi/handle/10024/18325> (дата звернення: 10.02.2025).

15. Anghelache C., Anghel M. G., Grigorescu D. L. Currency risk management model. Theoretical & Applied Economics. 2019. № 26 (3). P. 21—34.

16. Постанова Національного банку України N 361 "Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації та функціонування системи ризик-менеджменту в банках України". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04/print> (дата звернення: 10.02.2025).

17. Краснова І. В., Шевалдіна В. Г. Методи хеджування валютного ризику банками. Sciences of europe. 2021. № 82. С. 10—15. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodi-hedzhuvannya-valyutnogo-riziku-bankami> (дата звернення: 10.02.2025).

18. Коваленко В. В. Система ризик-менеджменту в банках: теоретичні та методологічні аспекти. Монографія. Одеса. ОНЕУ. 2017. 304 с.

19. Примостка Л. О. Прогнозування та хеджування фінансових ризиків. Монографія. К. КНЕУ, 2014. 424 с.

20. Лещук Ю. Шляхи зниження валютних ризиків на глобальному ринку банківських послуг. URL: <http://dSPACE.wunu.edu.ua/bitstream/316497/17121/1/37-40.pdf> (дата звернення: 10.02.2025).

21. Про схвалення Методики розрахунку банками лімітів відкритої валютної позиції. Рішення НБУ від 22.08.2022 р. № 419-рш URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/law/22082022_419-rsh.pdf?v=6 (дата звернення: 10.02.2025).

22. Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України та встановлення лімітів відкритої валютної позиції банку: Постанова Нац. банку України від 12.08.2005 № 290: станом на 31 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0946-05#Text> (дата звернення: 10.02.2025).

23. Про схвалення Змін до Методики розрахунку уповноваженими банками лімітів відкритої валютної позиції: Рішення Нац. банку України від 29.07.2021 № 362-рш. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr362500-21#Text> (дата звернення: 10.02.2025).

24. Про затвердження Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах: Постанова Нац. банку України від 11.06.2018 № 64: станом на 24 трав. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text> (дата звернення: 10.02.2025).

25. Національний банк України. Наглядова статистика. Пруденційні нормативи та ліміти відкритої валютної позиції URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 10.02.2025).

References:

1. National Bank of Ukraine (2021), "Financial Stability Report (December 2021)", available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2021-H2.pdf?v=9 (Accessed 10 Feb 2025).

2. National Bank of Ukraine (2022), "Financial Stability Report (December 2022)", available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2022-H2.pdf?v=9 (Accessed 10 Feb 2025).

3. National Bank of Ukraine (2023), "Financial Stability Report (December 2023)", available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2023-H2.pdf (Accessed 10 Feb 2025).

4. National Bank of Ukraine (2024), "Financial Stability Report (December 2024)", available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2024-H2.pdf?v=9 (Accessed 10 Feb 2025).

5. Volokhova, L. F. and Mitina, D. E. (2022), "Currency risk of the bank and methods of managing it", Materials of the IX International Scientific and Practical Conference, pp. 451—460, available at: <https://sci.ldubgd.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/10392/1/11%20%D0%9C%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%BD%20%D0%9E.%D0%9C.%20%D1%81.%20482-487%20SCIENCE-INNOVATIONS-AND-EDUCATIONPROBLEMS-AND-PROSPECTS-6-8.04.22.pdf#page=45> (Accessed 10 Feb 2025).

6. Glukhova, V. I., Krot, L. M., Onishchenko, O. V., Kozhyreva, A. V. and Kravchenko, H. V. (2023), "Modeling in the bank's currency risk management system", Scientific Bulletin of Poltava University of Economics and Trade, vol. 3, no. 109, available at: <http://puet.poltava.ua/index.php/economics/article/view/195/183> (Accessed 10 Feb 2025).

7. Lactionova, O. A. (2020), *Upravlinnia finansovymy ryzykamy*, [Financial Risk Management], DonNU named after Vasyl Stus, Vinnitsa, Ukraine, available at: <http://surl.li/qagoul> (Accessed 10 Feb 2025).

8. Kuznetsov, A. M., and Derkach, Y. B. (2017), "Characteristics of Methods for Regulating Banks' Currency Risks", *Naukovyi Visnyk Khersonskoho Derzhavnoho Universytetu*, vol. 24, no. 2, available at: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_24/2/18.pdf (Accessed 10 Feb 2025).

9. Petyk, L. O. and Nuriyeva, V. R. (2023), "Management of Currency Risks of Banking Institutions in Modern Conditions", *Priazovskyi Ekonomichnyi Visnyk*, vol. 4 (36), pp. 86—91.

10. Kyrychenko, O. M. and Polishchuk, A. V. (2022), "Management of Currency Risks in Foreign Economic Activity", *Efektivna Ekonomika*, vol. 8, available at: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/download/449/452/1209>. (Accessed 10 Feb 2025).

11. Greuning, H. and Bratanovic, S. B. (2020), "Analyzing Banking Risk: A Framework for Assessing Corporate Governance and Risk Management", *World Bank Publications*, available at: <http://documents.worldbank.org/curated/en/403931618461962435> (Accessed 10 Feb 2025).

12. Saunders, A., Cornett, M. M. and Erhemjants, O. (2021), *Financial institutions management: A risk management approach*, McGraw-Hill, NY, USA.

13. Carlan A. (2022), "Currency risk management in the bank", In *Strategii Si politici de management on economia contemporana*, vol. 7, pp. 82—86.

14. Rantanen, T. T. H. (2022), "Currency risk management: Hedging transaction risk: Master's thesis", University of Vaasa, available at: <https://osuva.uwa-sa.fi/handle/10024/18325> (Accessed 10 Feb 2025).

15. Anghelache, C., Anghel, M. G. and Grigorescu, D. L. (2019), "Currency Risk Management Model", *Theoretical & Applied Economics*, vol. 26, no. 3, pp. 21—34.

16. National Bank of Ukraine (2004), Resolution "On Approval of the Methodological Recommendations on the Organization and Functioning of the Risk Management System in Banks of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04/print> (Accessed 10 Feb 2025).

17. Krasnova, I. V. and Shevaldina, V. G. (2021), "Methods of Currency Risk Hedging by Banks", *Sciences of Europe*, vol. 82, pp. 10—15, available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodi-hedzhuvannya-valyutnogo-riziku-bankami> (Accessed 10 Feb 2025).

18. Kovalenko, V. V. (2017), *Systema ryzyk-menedzhmentu v bankakh: teoretychni ta metodologichni aspekty* [Risk Management System in Banks: Theoretical and Methodological Aspects], ONEU, Odesa, Ukraine.

19. Primostka, L. O. (2014), *Prohnozuvannia ta khedzhuvannia finansovykh ryzykiv* [Forecasting and Hedging of Financial Risks], KNEU, Kyiv, Ukraine.

20. Leschuk, J. (2014), "Ways to reduce currency risks in the global banking market", available at: <http://dSPACE.wunu.edu.ua/bitstream/316497/17121/1/37-40.pdf> (Accessed 10 Feb 2025)..

21. National Bank of Ukraine (2022), Resolution "On Approval of the Methodology for Calculating Open

Currency Position Limits by Banks", available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/law/22082022_419-rsh.pdf?v=6 (Accessed 10 Feb 2025).

22. National Bank of Ukraine (2005), Resolution "On Amendments to Certain Regulatory Acts of the National Bank of Ukraine and Setting Limits on the Bank's Open Currency Position", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0946-05#Text> (Accessed 10 Feb 2025).

23. National Bank of Ukraine (2021), Resolution "On Approval of Amendments to the Methodology for Calculating Limits on the Open Currency Position by Authorized Banks", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr362500-21#Text> (Accessed 10 Feb 2025).

24. National Bank of Ukraine (2018), Resolution "On Approval of the Regulation on the Organization of the Risk Management System in Banks of Ukraine and Banking Groups", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0064500-18#Text> (Accessed 10 Feb 2025).

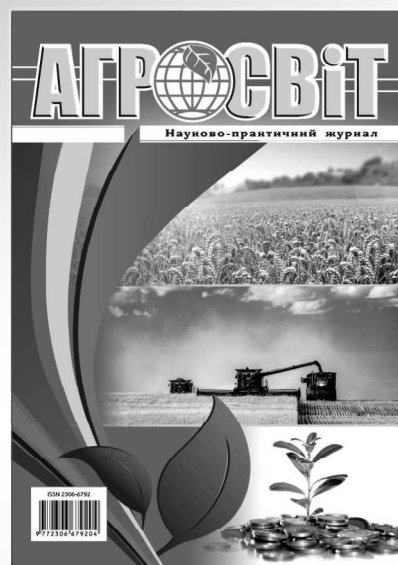
25. National Bank of Ukraine (2025), "Supervisory Statistics, Prudential Norms and Limits on Open Currency Position", available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (Accessed 10 Feb 2025).

Стаття надійшла до редакції 24.02.2025 р.

АГРОСВІТ

<https://nayka.com.ua>

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

**Журнал включено до переліку
наукових фахових видань України
з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)**

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292